

Nieuws

KUNST LOTERIJ

Nieuwe loterij biedt kunst in natura

Van onze verslaggeefster
Hanneke de Klerck

AMSTERDAM Honderdduizend euro is er te winnen met de loten die vanaf morgen te koop zijn in de nieuwe Nationale Kunst Loterij.

Maar belangrijker dan het geld zijn de prijzen in natura: kunstwerken (Ans Markus heeft een schilderij beschikbaar gesteld), kaartjes voor musea of concerten, vouchers waarmee bijvoorbeeld een opdracht gegeven kan worden aan een van de schilders in de catalogus van de loterij.

Het initiatief voor de Nationale Kunst Loterij werd vijf jaar geleden genomen door Jochem Schuijt, uitgever van het kunstblad *Palet*, en amateurschilder Felix Timmermans, naar eigen zeggen sterk betrokken bij de beeldende kunst. Pas deze zomer kwamen de vergunningen rond.

De opbrengsten van de loterij gaan naar uiteenlopende kunstinstellingen als Codarts in Rotterdam, het Bimhuis in Amsterdam en de Stichting Kunst10daagse in Bergen, waar Timmermans woont. In ruil voor hun begunstiging stellen kunstinstellingen prijzen beschikbaar voor de loterij, toegangskaartjes of deelname aan een masterclass. Want dat is het mooie, vindt Timmermans: dat de sector zelf de prijzen levert. 'De loterij is een hulpmiddel om de consumptie van kunst te bevorderen.'

Van een overlap met de BankGiro of de Postcode Loterij is volgens hem dan ook geen sprake. 'Wij geven niet aan andere goede doelen, maar focussen honderd procent op kunst.' De kunstloterij richt zich ook meer op kleinere kunstinstellingen, die geen beroep kunnen doen op bestaande loterijen, en wil minder bekende kunstenaars op weg helpen door bijvoorbeeld hun werk op te nemen in de catalogus waaruit prijzen kunnen worden gekozen.

In mei pleitte VVD-Kamerlid Bart de Liefde voor een cultuurloterij, als alternatief voor de bezuinigingen. De nieuwe kunstloterij is geen antwoord op De Liefdes voorstel, zegt Timmermans, de plannen bestaan immers al vijf jaar, maar ze past wel goed in een klimaat waarin steeds meer initiatief van de kunstsector zelf wordt verwacht.

De loten à 10 euro per stuk zijn te koop via de website, dnkl.nl, of middels wederverkopers die daarvoor een vergoeding krijgen. De loterij wil voor de verkoop bijvoorbeeld studenten van hogescholen inschakelen. De eerste trekking vindt in december plaats.

Een technicus sluit woensdag in het verbouwde Amsterdam Museum kastjes aan voor projecties bij verhalen.

Foto Marcel Antonisse / ANP

AMSTERDAMS HISTORISCH MUSEUM HERZIEN

Geschiedenis in het kort

Het oude Amsterdams Historisch Museum is het nieuwe Amsterdam Museum geworden. Bezoekers beleven nu in drie kwartier een rondje geschiedenis. Van een 13de-eeuws schoentje naar een gram coke.

De trouwringen van een Amsterdams homostel. De globes van Blaeu. En een paar gram coke. Dat is onder meer te zien in *Amsterdam DNA*, de nieuwe vaste expositie van het Amsterdam Museum, die de bezoeker in 45 minuten door de geschiedenis van de hoofdstad moet leiden. Na een verbouwing opent het museum morgen de deuren voor de bezoekers van deze multimediale tentoonstelling.

'Het kleine rondje Amsterdam geschiedenis', noemt Paul Spies, directeur van het Amsterdam Museum, de nieuwe opstelling. Vooral bestemd voor toeristen met interesse in de stad, maar met weinig tijd. Maar ook voor Nederlands publiek moet de opstelling dienen als een introductie op de Amsterdamse historie.

Amsterdam DNA is een nieuwe stap in de koerswijziging die sinds het aantreden van Spies begin 2009 is ingezet. Het museum wil zich de komende jaren omvormen van een his-

torisch museum tot een museum dat ook op het heden en de toekomst is gericht. De naamsverandering van het museum, dat tot januari van dit jaar Amsterdams Historisch Museum heette, was een eerste aanzet daartoe. 'Bij 'historisch' denken mensen vooral aan oude meuk', zei Spies in een eerder interview.

Ook aan de inrichting en opzet van de nieuwe vaste tentoonstelling is te merken dat het Amsterdam Museum zich aantrekkelijker probeert te maken voor een breder publiek.

Een wandhoge, rode tijdslijn (de 'rode draad') leidt de bezoeker door de expositie langs zeven tijdperiodes in de geschiedenis van Amsterdam. Zoals de Middeleeuwen, de VOC-tijd, de Franse revolutie en de Tweede Wereldoorlog. De tentoonstelling begint met een leren schoentje uit de 13de eeuw, de periode dat Amsterdam uitgroeide van een nederzetting aan de Amstel tot een kleine stad. En eindigt in de laatste zaal over het hedendaagse Amsterdam met kleine glazen vitrines waarin drugs als cocaïne, methadon en wiet liggen.

Tussendoor wordt het verhaal van de stad - behalve door voorwerpen en schilderijen - verteld op brede, glazen schermen die in vrijwel elke ruimte haaks op de muren staan opgesteld. Ze tonen beelden van de oude stad in 3D. Bij de historische objecten staan beknopte tekstjes; 'lange lappen tekst' zijn de conservatoren nadrukkelijk verboden.

Bijzonder is dat in de muur van de expositieruimtes doorkijkjes zijn ge-

maakt naar de Schuttersgalerie waar sinds kort naast de 17de-eeuwse meesterwerken ook werk van bijvoorbeeld Henk Schiffmacher te bezichtigen valt. Ook kun je op de foto met een kuras (het borstgedeelte van een harnas) en kraag. Conservator Norbert Middelkoop: 'Sommige mensen vinden dat heel leuk.'

Hoopt het Amsterdam Museum

Bij historisch denken mensen vooral aan oude meuk. We willen met deze nieuwe opstelling voor iedereen in de gemeenschap bereikbaar zijn.

met deze sterk op de beleving gerichte opstelling meer bezoekers te trekken? Spies zegt in plaats van meer bezoekers vooral andere bezoekers de collectie te willen presenteren. 'Een museum heeft een rol in de gemeenschap. Deze nieuwe benadering is niet ontstaan vanuit het oogpunt van publieksaantallen, maar vanuit de gedachte dat we voor iedereen in de gemeenschap bereikbaar willen zijn.'

Daarbij kiest het Amsterdam Museum voor korte impressies. Het doel van *Amsterdam DNA* is niet om alomvattend te zijn. Zo ontvangt het deel over de Tweede Wereldoorlog de bezoeker met twee contrasterende

beelden: een kleine sculptuur van Anne Frank staat tegenover een muur waar groot het getal '60.000' op verschijnt, het aantal Joodse Amsterdammers die in de Tweede Wereldoorlog omkwam. 'We focussen op datgene waarvan we denken dat mensen het over 100 jaar als kenmerkend voor deze periode zullen zien', vertelt conservator Laura van Hasselt. 'De Tweede Wereldoorlog is een veel te groot verhaal, maar we willen het niet overslaan.'

Voor de tentoonstelling *Amsterdam DNA* zijn ingrijpende keuzes gemaakt. Niet alle topstukken zijn aanwezig. Wel zijn klassieke werken als het portret van Saskia van Uylenburgh (Rembrandt, 1633) te zien en presenteert het museum het pas gerestaureerde portret van Daniël Bernard door Van der Helst (1669). Voor bezoekers die meer willen weten, richt het museum momenteel nieuwe, meer specialistische afdelingen in. Ook verwijst het museum bezoekers voor verdieping door naar andere musea in de stad.

Amsterdam DNA bevat in totaal toch nog rond de honderd historische objecten. Echt 'beknopt' kun je dat niet noemen. Maar conservator Norbert Middelkoop zit hier niet mee: 'Als je het niet redt in 45 minuten, mag je na de koffie gewoon terugkomen.'

Winnifred Jelier

Amsterdam DNA, de nieuwe expositie van het Amsterdam Museum opent op 9 september 2011.

